

det har Indflydelse, naar der er Spørgsmaal om Concurrence. Jeg troer f. Ex., at naar den ærede Ordfører har til Oplysning anført, hvad der svares i Afgift af en Mand i Helsingør, da er det ikke tilstrækkeligt oplysende, fordi jeg ikke kender noget til hans Bedrift i det Hele. Det er naturligt, at naar man skal tale om Communeafgifternes Størrelse og den Indflydelse, de have paa en Næringsgreen eller Production, saa maa man kunne sammenligne dem med hele den Omsætning, som en enkelt Mand har i den Næringsgreen; uden det troer jeg virkelig ikke, at det er tilstrækkeligt oplyst. Men jeg troer, at det er en høist farlig Ting, naar man her atter vil reise en Chinesisk Muur mellem Kjøbstad og Land, naar man har sagt: her er Kjøbstadens Ret, og her maa ingen Landboer komme ind og skade os, han kan ødelægge os ved Ølbryggerier, til ubodelig Skade for Kjøbstaden. Jeg maa tilstaae, at jeg skønner ikke ret, hvad man vilde svare en Landboer, naar han vilde sige: ja, dersom vi ikke have Lov til at komme ind og sælge, bør Kjøbstadbeoeren heller ikke have Lov til at sælge til Landmanden. Dersom Kjøbstadindvaanerne skulde indskrænke deres Affætning blot til Kjøbstadindvaanerne, troer jeg ikke, det vilde see saa vel ud med Kjøbstæderne og deres Handlende. Jeg troer, at det er nødvendigt for dem at have Affætning til Landet; men med hvad Ret vil man da fordrø, at Landmanden ikke maa producere det, han selv bruger, men at han skal komme ind til Kjøbstaden og kjøbe det? Naar det af den ærede Ordfører med megen Styrke er blevet udhævet, hvormeget det vilde skade Bryggerne i Kjøbstæderne, dersom denne Tilstand blev givet, saa er der dog en almindelig Betragtning endnu, som jeg troer, man maatte tage noget Hensyn til, det er: paa hvilket Standpunkt staar denne Næringsdrift her i Landet? Jeg har selv intet Kjendskab dertil, men jeg skal imidlertid tillade mig at anføre en Forsfatter, som jeg troer at man ikke vil tiltroe Andet, end at han taler med tilstrækkelig Kundskab herom, og som vist ikke vilde yttre sig paa denne Maade uden efter bedste Overbeviisning, det er nemlig vor statistiske Forsfatter Professor Bergsøe. Han

stiger i sit Værk om Danmark: „Med Hensyn til Ølbrygningen her i Landet, da staaer den, paa et Par enkelte Undtagelser nær, paa et temmeligt lavt Trin“, og om Ølbrygningen paa Landet yttre han, „at den er i en ussel Forsatning, at en stor Deel kostbart Materiale gaaer tabt ved den Maade, hvorpaa Ølbrygningen drives paa Landet“. Nu forekommer det mig dog, at naar denne Industrie-green er i denne Forsatning under den hidtil gjældende Lovgivning, kunde det vel være et Forsøg værd, om det ikke var muligt ved at frembringe en større Concurrence at see, om denne Industrie-green ikke vilde høve sig til et høiere og bedre Standpunkt, end det, den nu staaer paa. Jeg skal endnn blot anføre med Hensyn til den Virkning, som denne Lov vilde have, at man, naar man argumenterer med saa megen Styrke til Fordeel for Kjøbstæderne fra den Skade, det vilde bevirke for dem, hvis denne Lov blev vedtagen, dog vistnok ikke saa ganske rigtigt har undersøgt denne Sag, og hvorledes dette Forhold egentlig stiller sig. Thi der gives 68 Kjøbstæder her i Landet, og deraf er der i de 34 — altsaa i Halvdelen — ikke et eneste Bryggeri. (Drif: Men der er Bryggere!) Nei! der er ikke en eneste Brygger i de 34 af Landets Kjøbstæder (Joh) Nei! jeg paabaaber mig i denne Henseende det statistiske Tabelværk, og jeg vil bede de Herrer selv at see efter. Jeg haaber, at de Herrer ville indrømme, at den Angivelse, jeg gjør efter det statistiske Tabelværk, foreløbigen maa ansees for at være rigtig, og jeg anmoder dem om at undersøge, om det ikke saaledes vil findes efter den sidste Folketælling, nemlig for 1850, under Fordelingen af Folkemængden efter Næringsveiene her i Landet. Jeg tvivler i saa Fald ikke paa, at de skulle finde, at det af mig anførte Tal er fuldkommen rigtigt. Der gives i denne Henseende endnn flere Bemærkninger, jeg har at gjøre, men som jeg troer for Diebliffet vilde føre os til for store Vidtløftigheder.

Krabbe: Mig forekommer det utvivlsomt, at § 3 i Lovudkastet indeholder en udtryffeligg Indrømmelse for Ølbryggerne paa Landet til at maatte falsholde Øl, som de producere, paa hvilkensomhelst Maade, de ville, i Kjøbstæderne.